

մին 1551 բովանդակ երկրին մէջ ծանոյց, որ իւր բոլոր հպատակներն որթողոքս հաւատքն ընդունին, եւ ով որ ուրիշ հաւատք ունէր, իբրեւ հերետիկոս կը հալածուէր⁷⁶: Կսեւ Հայք, որ այն ժամանակ հերետիկոս համարուեցան, ուղեց նոյն իշխանն ամենայն հնարիւք որթողոքս դարձնել. եւ երբ Հայք ընդդիմացան, հրաման տուաւ Վերափոխման տօնին⁷⁷ Սուլափայի, Պոթուշանի, Ռոմանի, Հուշի եւ այլն Հայոց եկեղեցիները կողոպտել, աւերել եւ փակել, սուրբ անօթներն ու սպասները յափշտակել, եկեղեցական մատեանքն այրել, եւ Սուլափա նստող հայ եպիսկոպոսն ու քահանաները բռնել^{*78}: Գարձընելու այս փորձերու պատճառն էր այն յեղափոխական ժամանակին հոգին⁷⁹, կամ թերեւս ճշգրտոյնս՝ Ստեփան իշխանին անագորոյն բնութիւնն կամ հարուստ Հայերու դրամը կորզելու դիտաւորութիւնն: Բայց այս երկայն չտեւեց, վասն զի Պոյարներու ապստամբութիւնն թէ՛ այս հալածման եւ թէ՛ իշխանին կենացը վերջ տուաւ, երբ իշխանն 1552ին բանակին մէջ իւր տղոց հետ դաւաճանութեամբ սպանուեցաւ⁸⁰:

Բայց այս իշխանին վրայ նաեւ հանդուրժողութեան քանի մը հետքեր տեսնուեցան. վասն զի կը գտնենք որ իւր իշխանութեան ժամանակ (1551) Ակոբշին⁸¹ (Յակոբ) Վարդան

* Մինաս Թոխաթեցոյ զրամն այս անցքերու մասին տես Հանդէս Ամսօրեայ, 1888, էջ 37, 62: Ծ. Թ.